TIZENHETEDIK ÉVFOLYAM. 47. szám. 1884. NOVEMBER 23.

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Egész évre 5 frt — kr. Negyedévre 1 frt 50 kr.
Félévre . . 2 „ 50 „ Egy szám ára 12 kr.
Előfizetni az év folytán minden hónap elején lehet.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

SZERKESZTŐ LAKIK: KŐRÖSI-NAGY-UTCZA, 7. SZ. KIADÓ-HIVATAL: BUDAI-UTCZA, 184. SZ.

HIRDETÉSI DÍJ:
4 hasábos petit sor 5 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetésekné árleengedés adatik.
Bélyegdíj minden beigtatásért 30 kr.

A delegácziók ülésszakának vége.

Ritkán van alkalmunk alkotmányunk egyik legkifogásoltabb, de egyik sarkalatos intézményének működését ismertetni. Pedig bizony ama szertelen kicsinylésekkel szemben, melyet az elenzéki sajtó a delegácziók ellen a multban, valamint ez idő szerént is tanúsit, nem árt, ha az ott történtekkel némelykor foglalkozni időt veszünk.

Ime a csak e napokban bezárult bizottságok működését az ellenzéki sajtó most is csak úgy kicsinyli, mikor azt a zárüléséppében következőleg igyekezik olvasói előtt lefesteni.

„Felolvasni a zárjegyzőkönyvet, az elnöki székről megköszönni a delegátus urak nagymunkásságát, fáradhatatlan szorgalmát; bókot mondani a közös kórmánynak, s azután egy delegátus főpap szavaival megdicsérni az elnököt, s kiemelni bölcseségét, pártatlanságát és lovagiasságát, s végre zajos éljent kiáltani a királyra, de semmiféle éljent se kiáltani a hazára".

Pedig ez a gúnyos kép sehogy se illik a delegácziókra. Ez a mellett, hogy nem is jogosult, se nem alapos, se nem tárgyilagos, csupán arra való, hogy a közönséget félre vezesse.

A delegácziók intézménye alkotmányunkban neki szánt munkáját olyképen végzi el, hogy azzal az ország adott viszonyaink között meg lehet elégedve.

Mutatják ezt a simán, s rövid három hét alatt lefolyt tárgyalások, s különösen az, hogy sem az osztrák, sem a magyar delegácziókban nem vállalkozott senki, hogy a közös kórmány által indokolt közösügyi kiadásokat megtagadja, avagy a közös kormányt s ennek előterjesztéseit megtámadja.

Ugy kell venni a helyzetet, a mint van.

A közös- had- és külügy a delegácziók elé tartozik. Ezekkel szemben mit tett a delegáczió? Szorgalommal teljesitett három heti munka után megszavazta a birodalom érdekében kivánt pénzösszeget, s a békét biztositó külpolitikát, a külügyminiszter beható felvilágositásai és előterjesztései nyomán megnyugvással helyeselte.

Talán, ha az országgyűlés tisztéhez tartoznék ez érdemben határozni, az országgyűlés különben cselekedett volna? Az országgyűlés plenumában három heti tárgyalás nem lenne legalább annyira elegendő, hogy a legfakczióusabb ellenzék se vádolhassa felületességgel? Vagy ha a miniszterek olyan békés és a békét biztositó külpolitikát terjesztenének az országgyűlés elé, nem szavazná ez épen úgy meg amaz előirányzatokat, mikkel a delegáczió foglalkozott?

Minek tehát az ellenzéki sajtóban látható gúny a delegácziókról?

Nehéz érteni, különösen azok részéről, kik azon hitben ássák alá fenálló intézményeinket, hogy eljövend az idő, a mikor ők lesznek hivatva, az ország és a birodalom sorsát döntőleg intézni, arra a népre támaszkodva, melyet napnap után intézményeink kigúnyolására tanitanak.

Értjük mi, hogy sokakat képtelenné tesz tárgyilagos birálatra a közjogi szempont, s a delegácziók munkálkodásának megbirálásában nagy szerepet játszik az a körülmény is, hogy korábbi években a delegácziókban nagy viták, az előirányzott költségekben nagy törlések, s hosszú tárgyalások fordultak nem ritkán elő, de már azt nem értjük, hogy mindezekből mikép lehessen a delegácziók tárgyalásának függetlensége és elfogulatlansága, vagy lelkiismeretessége ellen vádat kovácsolni? Hiszen mindenki tudja, hogy minden kezdet nehéz, hogy tehát a delegácziók új intézményének életbelépése idején, oly sok bajjal és nehézségekkel kelle küzdenie, melyek ott ma már ismeretlenek, s azok elháritásával a delegácziókban foglalkoznia nem szükséges.

Például hozzuk fel, mit minden hirlapolvasó tud, hogy a tárgyalások formájának, a praecedens eseteknek, a határozatok módjának megállapitására, mily nehézségekbe ütközött? s hogy sok olyan dolog, mely minden pillanatban mint baj és akadály mutatkozott a tárgyalásoknál, ma már törvény által van szabályozva, sőt a katonaság részéről hányszor emeltettek nehézségek, s ezekből támadtak összeütközések, melyekre most épen a hadsereg részéről nem gondol senki. Vagy tán nem emlékeznek már a Grivicsits-féle esetre, mikor a katonai kormányzat egyszerű felvilágositást adni sem akart. Ma nincs oly kényes tárgy, miben a delegácziókban a katonai kormány ki ne szolgáltatná a rendelkezésre álló adatokat. Aztán az előirányzatoknál tudjuk mily túlságos előterjesztések voltak, a mikhez ha még hozzá vesszük, hogy korábbi időben külü- és hadügyi politikánk kétszer állott fordulóponton, — bizony nincs okunk csudálkozni a korábbi és mostani delegácziók tárgyalásai között felmerülő különbségre, s igaza van Tisza Lajos grófnak, midőn a zárülésben, bizonyos nemével a megelégedésnek, utalt a tárgyalások sima és gyors menetére.

Ha tehát a tisztelt olvasó ellenzéki lapok hasábjain maró gúnynyal látja illetve a delegácziók intézményét, gondoljon reá, hogy a legfeketébb jóslatok daczára, a dualismus — melynek tetőzetét a delegácziók képezik — sértetlenül fenáll, a legtöbb pénzügyi nehézség legyőzve, pénzügyeink rendezése szépen halad elő, s a sokat emlegetett muszkajárom helyett, Oroszországgal is van olyan szövetségünk, melynek korlátoltsága és ártatlan volta ellen ellenzéki részről sem tétetik kifogás.

A delegácziók bezárásának alkalmából ezeket akartuk elmondani.

— —

A magyar mezőgazda helyzetéről. *)

Tudom nagyon jól, hogy a gazdák nem nagy bizodalommal viseltetnek azon elméleti emberek iránt, a kik elvont eszmék fejtegetésével, avagy elméleti okoskodásokkal állanak elő, a mely elméleti okoskodások a gyakorlati életben kevés vagy épen semmi jelentőséggel nem birnak s gazdákra nézve kevés tanulságul szolgálnak. Ha én most mint elméleti ember mégis a gazdakörben felolvasástartására vállalkozom: teszem ezt azért, mert azon hit vezérel, hogy a kérdés, melyről értekezni szándékozom olyan kérdés, mely körül az észlelés nagyon nehéz s a mely körül a tájékozást a világesemények figyelemmel való kisérése, a termelési és forgalmi viszonyok tanulmányozása szükséges, erre pedig a mezőgazdák legnagyobb része kellő előismerettel nem birhat, a kérdés maga pedig, el lehet mondani, szomorúan érdekes a gazdákra, a mennyiben méiyen belevág a magyar gazdaközönség életérdekeibe.

A magyar mezőgazdák helyzete mindinkább érezhetőleg rosszabbra fordul, hol és miben keresendő ennek az oka, s mi volna a teendő? ez az a kérdés, melyről egyetmást elmondani szándékozom, kikérem becses figyelmüket.

Kisbirtokosaink többségét a tönkremenés fenyegeti s a közép nagyságú birtokok tulajdonosai is alig birnak szilárd állást a gazdasági életben elfoglalni. Ez kétségbe nem vonható tény, a mely előtt szemet nem hunyhatunk, mert nem közömbös dolog nekünk magyaroknak az, hogy ki pótolja majd ha tönkre megy azt a tőről metszett magyar gazdát, kire politikai s társadalmi szempontokból olyan nagy szükségünk van. Mert szükségünk van ám rá, mert a társadalmi életben kitölti azt az ürt, a mely a gazdag és szegény között tátong, politikai szempontból pedig szükségünk van rá azért, mivel a kis- és középbirtokosok által képviselt mezőgazdaság és a vele természetes összefüggésben levő földbirtok mindig ápolója volt a hazai földhöz való meleg ragaszkodásnak, a hazaszeretetnek, a melynek eleven nyilvánulására, szilárdságára a mai európai viszonyok mellett ma inkább szükség van, mint valaha.

*) Dr. Tassy Pál egy régebbi felolvasásából, a melyet tartalmánál fogva ajánlunk a gazdák figyelmébe.

TÁRCZA

Serenade.*)

I.

Oly álmosan bólintgatnak
A virágok fejükkel!
Álom-látta tündérhonba
Nyugodni térj velük el.

Lásd! a völgy is mély sóhajjal
Aludni tér, csendes lesz;
A fészeknek kis lakói
Elhallgatnak: nincsen nesz.

... Hajtsd le, barna szentem! fejed
Vánkosodra csendesen;
Vond magadra — hó kebledre —
Lepledet, ne lásson szem.

S míg te nyugszol s mosoly játszik
Duzzadó hab ajkadon:
Melletted én addig legszebb
Dalomat eldalolom!

II.

Fényrózsában estipír
Köríti az eget,
Mintha napnak alkonya
Kezd'ne új életet.
Pedig minden csendesen,
Álmosan nyugszik el:
Csak egy virraszt kín között:
A lázas szív, kebel.

S ha eltünik a csillag,
A pásztor-tűz kihal:
Még ébren van e kebel
A sajgó bú-kínnal.
S olyan fájón köszönti
A madárt, virágot,
Mintha szive szakadna:
„Szép álmot kivánok!"

Kapás Lajos.

*) Mutatvány a szerzőnek legközelebb megjelenő költeményeiből.

A deszka.

(Ballada).

Dallok, dallok a — deszkáról...
S az én dalom oly szomorú:
Sivít a szél észak felől,
Rezegteti, meg-megrázza
Az ablakot.
És az ablak nagyot rezdül!...
— Ki az, ki az; riadozom?!
— Én vagyok, édes apám!
Ereszszen be, szépen kérem,
Most jövök az iskolából...
— Nyitva van a pitvarajtó!
— Nyitva, nyitva, de vigyen be;
Fogam vaczog, zsibbadt kezem.
— Mi lelt lányom, én kevesem?!

És az apa szalad erre,
Egy ümegbe, hajadon főt:
Kicsi lányát
Karra kapja,
Ölbe veszi;
Ölbe veszi,
Melengeti,
S kezébe fűj.

— Beszélj, beszélj édes Évám!
Zöld, tarjagos, kék a színed;
Nos, mit beszélsz, halljam szavad?!
— Szólanék, de ugyan fázom;
Édes apám, melegedem!
— Melegedj hát, kedves lányom.

És a leány lassan-lassan,
Apja keblén felmelegszik,
Aztán gagyog s beszél:
— Oh, én kedves tubus apám
Most jövök az iskolából;
Szaladgáltunk nevetgélve,
Csuszkáltunk hóba' és jégbe':
Sikinkáztunk, —
S a mint jövünk haza felé,
Embersirást és jajgatást
Jajszót hallunk,
Futunk felé, a jaj-felé,
S az ablakon kukucskáltunk.
Knkucs, kukucs.

S a mint ottan kukucskálok,
Jaj, mit hallok és mit látok!
Egy ember szüntelen ezt kiáltá:
„Nincs-van deszka; nincs-van deszka!"
Öklével a fejére üt s könnye csorgott.
— Ki az, ki az, kedves lányom?!
— Kőmivesék felesége,
Feküdt ottan hanyattában;
Ősz haját a szél lengeté —
És egy jajszót sem kiáltott!...
Feküdt hanyadt, hanyadtában:
Be szederjes volt az ajka!...
S a kőmives egyre kiált:
„Ha nem kapom deszka;
Beledugom zsákba!"

— Asszony, anyjuk, hallod eztet;
Add ide a lebernyegem?! —
— Melyiket jó apjukom?
— No melyiket?! — az egyiket;
Tudom is én, hogy melyiket,
Csak adjatok!

*

És az öreg köpönyegét,
Százgallérú lebernyegét
Nyaka köré keritette;
Futott tova, szaladt oda,
Hol a szél süvöltve,
Az ablakon beüvöltve,
Halott haját megmozgatá.
Hogy odaért nagyot fújva,
Az ablakon csak ezt hallja:
„Ha nem kapom deszka;
Beledugom zsákba!"
— Mi baj, sógor; deszka nincsen?
— Deszka kíne az van-nincsen!...
— Mi ez sógor, mi eljárás:
Se' harangszó, se' hiradás;
Házát éri szemrehányás; —
Temni*) kéne, deszka nincsen;
Hány nap óta fekszik itten?!
— Tudom is in, hárum napja;
Ott a mámi, az is tudja!...
És újjával ágyra mutat,
Sirva-riva, egyre kiált
És síró beszédének vége:
„Ha nem kapom deszka;
Beledugom zsákba!"
— Dugod ám, majd megmondom;
Ott az egyház és a község!
— Kíriem szipen, de nem adták;

*) Temni: temetni.

Ezért indult meg országosan a mozgalom, a mely czélul tűzte ki magának a földbirtokos érdekeinek megvédését, a földbirtok szabályozását, a személy- és hitelügynek rendezését, a melytől egyedül várhatjuk rothadó társadalmunk regeneratióját.

Az okok, a melyek a helyzet rosszabbulását előidézték, részint olyanok, a melyek a gazdaközönség hibáján kivül esnek, részben olyanok, a melyeket a gazdaközönség maga hivott életbe.

Az újabb időben nagyot változott Magyarország gazdasági helyzete. Egy évtized előtt megkezdték épiteni tömegesen a vaspályákat, melyek segélyével megnyiltak a világpiaczok a magyar mezőgazdasági termelvények részére. A magyar gazda költségesen és fáradságosan a gabonatermelés fokozására adta magát, mert biztos kelendőségi piaczokat vélt találni termelvényeinek Németország, Anglia, Schveicz, Francziaország és Belgiumban. Hogy is ne, mikor Európában épen Magyarország volt a földmivelő államok között az, mely a legtöbbet és a legjobbat tudta a gabonából előállitani? Túltermelésre ki gondolhatott volna, midőn Németországnak közel 200 millió, Angliának 500, Belgiumnak 78, Schveicznak 42, Francziaországnak pedig 37 millió frt ára gabonára van évenként szüksége. Ezekhez az államokhoz pedig mi közel estünk, mihelyest kiépült vasútainkkal beleléphettünk a világforgalomba.

Feltörtük az ekevas alá vehető földeket, szántottuk-vetettük, s siettünk tömegesen előállitott gabonáinkkal a világpiaczra. Attól nem félhettünk, hogy jó áron el nem fog kelni a gabona, csak termésünk legyen s legyen mit eladni. Igy történt azután, hogy mig 1872-ben a kenyértermények müvelésének tere 2020—391 hectár volt, 1880-ban már 400 ezer hectárral több, vagyis a búza, kétszeres és rozsnak szánt terület csaknem egyötödrészszel meggyarapodott.

A fősúlyt fektettük s fektetjük még maig is a kényes gabonatermesztésre s az állattenyésztést pedig a gabonatermeléssel szűkebb körre szoritottuk. De a helyzet kezd válságos lenni.

Versenytársakat kaptunk, a melyek habár távolabb esnek is az európai nyugat piaczaitól, irtózatos tömeggel jelennek meg ma már a gabonát szükséglő államokban. Ott van Amerika a legveszélyesebb versenytársunk, a közelmultban kitolta a vaspályáit a tengerig s noha gabonájának még 4000 mérföldnyi tengeri útat kell megfutni gabonájával, már szeptember havában megjelenik az angol piaczokon, s olcsóbban adja a gabonáját, mint mi. Lehetséges-e ez s nem puszta ijesztgetés-e?

Ha kutatjuk, hogy miteszi Amerikát versenyképessé, meg fogunk győződni, hogy ez nem ijesztgetés.

Amerikában még ma is nagyon olcsó a föld. Holdanként tömegesen ád el az egyesült-államok kormánya s kel is a föld holdja 5—7 frtért. Ezek a földek szűzföldek, a melyekben megvan a termőerő. Az amerikai igen olcsó s még ki nem szivattyúzott termőerővel biró szüzföldekkel dolgozik.

Kevés tőkéje feküdvén a földbirtokban, miután a szüzföldek még hosszú időn keresztül igen nagy termést biztositanak az amerikainak, nagyon természetes hát, hogy olcsó a gabonája. De hogyan van az, hogy azt még Európába szállitva is olcsóbban adhatja, mint mi, pedig annyi tény, hogy az amerikai gabonának még a tengerhez ér, nagyobb útat kell befutni, mint tőlünk Angliáig s mikor a tengerhez ért az amerikai gabona, még 4000 mérföldnyi tengeri útat kell befutni, mig Európába érkezik. Az amerikai gabona megteszi ezt a rendkivüli hosszú útat s mégis olcsóbban adható, mint a mi gabonánk, az oka az, hogy Amerikában a szállitás is igen olcsó, mit mutat az, hogy New-Yorktól Mancheimig 20 m. gabona szállitásért körülbelől 17 frt fizetendő, addig Budapesttől Mancheimig 10 frttal több vagyis 27 frt. Amerika olcsó termelésével s még olcsóbb szállitási eszközeivel megver bennünket a gabona-piaczokon. Meg, mert California, mely ezelőtt csak arról volt ismeretes, hogy óriási tömegben szórta az aranyat át a vén Európába, 1877-ben már 3 millió hektoliter búzánál többet szállitott az európai kikötőkbe.

Az óriási távolság daczára Amerika gabonája versenyképes Európában, mert eszélyesen rendezte be forgalmi eszközeit s törhetetlen bátorsággal, eleven üzleti erélylyel, merész vállalkozásával iparkodott áttörni az akadályokat.

Ehez járul, hogy Amerikában nagyon de nagyon a szivén hordja az állam a mezőgazdaság érdekeit. Hisz e tekintetben nem kell utalni egyébre mint arra, hogy az amerikai unio 32 államában olyan törvény van életben, a mely rendeli, hogy a földbirtoknak egy része a hitelezővel szemben hozzáférhetetlen legyen, nem engedik tehát dobra ütni az ősi birtokot, s hogy mennyire dédelgetik Amerikában a mezőgazdák érdekeit, kitűnik abból is, hogy Vaschingtonban a földmivelési miniszterium palotáját egy óriási kert közepébe épitették. A kert feltünteti a különféle válfajokat, a gabona-, takarmány-, kert- és iparnövényekből, a mely által az amerikai kormány gyakorlatilag útmutatást kiván adni. A miniszteri palota erősen épitett pinczehelyiségeiben gőzmozdonyok zakatolnak, hajtva azon gépelyeket, a melyek a mezőgazdaságban czélszerü alkalmazást nyerhetnek, úgy hogy a mezőgazda látja azok működését, meggyőződhetik azok munkaképessége s czélszerűségéről. A miniszteriális épület földszintjén egy nagy nyomda van elhelyezve, a hol nyomtattatja a kormány a mezőgazdaság egyik vagy másik ágazatait érintő röpiratokat, szakértekezéseket, tanulmányokat, a mezőgazdasági ügy körébe vágó ismertetéseket, hirdetményeket, a melyeket azután nagy tömegben és ingyen bocsájt az érdeklődő közönség rendelkezésére.

De versenytársunkká lett a legközelebbi multban Oroszország is. E század elején mit sem tudtak még az európai államok az oroszországi gabonáról. 1850-ben lépett először föl az oroszországi gabona s azóta félelmesen érvényesiti magát. 1861-ben még csak 400 millió frt értékű gabonát volt képes az európai piaczokra dobni, ma már 1000 millió frt értékü gabona kiszállitására van képesitve s daczára a jelentékeny növekedésnek, a déloroszországi gabona kivitele még növekedni fog, mert még tömérdek földje van, mely mivelés alá nincsen véve, a melybe még nem állitották bele az ekét s egész biztossággal lehet állitani, hogy a mint Oroszországban a földművelés s ennek eszköze: fejlődni fognak, vasútak épitése által a belsőbb területekről a szállitás lehetővé vagy könnyebbé válik, az orosz gabona fogja elözönleni az európai piaczokat, annál is inkább, mert ott is az aratás június hó utoljára esvén, új gabonájukkal a piaczon ép oly korán jelenhetnek meg, mint mi.

De ezzel a versenytársak még nincsenek kimeritve, ott van Románia, ez is belépett az újabb időben a világforgalomba. A világpiaczokhoz könnyű és olcsó közlekedést biztositó vizi útakkal rendelkezik s a mai kevésbé fejlett gazdasági viszonyai mellett is már 53½ millió frt értékű búzát képes kiszolgáltatni a külföldnek. Milyen lesz a termelési képessége, ha egyszer a fejlődés nagyobb fokára emelkedik?

A magyar mezőgazda helyzete már ma is tetemesen rosszabbra fordult, mi lesz belőle, ha a félelmes vetélytársak még jobban megizmosodhatnak? A veszély, mely a magyar mezőgazdák helyzetét fenyegeti, már előre veti árnyékát s vele küzdelembe kell lépni s eszközöket kell keresni, a melylyel felfegyverkezvén, bátran szembeszállhatunk vele. Hiszen hogy a veszély nagyra nőtt, ennek részben magunk is okai vagyunk, arról nem tehetünk ugyan, hogy Amerika, Oroszország és Románia vetélytársainkká lettek, de annak már magunk vagyunk az okai, hogy gazdaságunkba nem hoztuk bele a kellő arányokat, hogy mezőiparunkban egyoldalúakká váltunk, hogy közömbösséget tanúsitottunk a saját ügyünk iránt s nem léptünk fel mindenkor és minden irányban a mezőgazdaság gyakran megtámadott érdekeinek megóvására s nem léptünk sikra mezőgazdasági érdekeink támogatására.

Az Orsz. Magy. Gazdasági Egyesület 1880. január második felében tartott rendkivüli fontos szaktárgyalásai alkalmával már constatáltatott két nagy baja a magyar mezőgazdaságnak.

Egyik baj a kenyértermények művelésének térbeli kiterjesztése, a másik ennek meg nem felelő módon a termés csökkenése, bizonytalansága.

A hivatalos statisztikai adatok ez állitást szomorúan igazolják.

1872-ben 100,000 hectárral nagyobb területről 3 millió hektoliterrel arattunk kevesebbet, mint 1871-ben.

1873-ban 170 ezer hektárral nagyobb területről 6 millió hektoliterrel kevesebbet, mint 1872-ben, 1875-ben pedig 50,000 hektárral nagyobb területről csaknem 7 millió hektoliterrel kevesebb volt a termés. A terület, melyen kenyértermelvényt előállitunk, évről-évre növekedik, az előállitott termelvény mennyisége pedig apad. Mi lehet ennek az oka? Egyszerüen az, hogy az ország túlnyomó nagyrészében, kivált a kisebb gazdák által erőszakoltatik a búzatermelés s a túlságosan űzött búzatermeléssel elhanyagolják a termelési helyes arányokat, kiméletlenül zsarolják a földjeiket, takarmánytermesztésre igen-igen csekély területeket szánnak, kevés jószágallományt tartanak s azt is selejteset. Hogy zsarolják a földet, mutatja az a körülmény, hogy mig Németország sokkal silányabb, Francziaország pedig nagyon sokkal rosszabb talajon átlag egy katasztrális holdon 14 mérő gabonát termel, minálunk Magyarországon átlag egy holdon csak 8 mérőt állitunk elő. Ez világosan bizonyitja, hogy azt a termőerőt, melyet évről évre a földtől igénybe veszünk, nem pótoljuk vissza, mert ha viszszapótolnók a kiszivattyúzott termőerőt, többet volnánk képesek termelni! Ehez járul, hogy drágán termelünk, drága a munkaerő, nagy a cselédbér, drága a tőke a mit használunk, drága a szállitás, nagy az adó s nagyok az igények s ezek mind akadályai gazdasági boldogulásunknak.

Hogy mennyire nincsenek megtartva a helyes arányok gazdaságunkban, azt a következő adatok kézzel foghatólag bizonyitják.

Ma, midőn a katasztrális felmérési munkálatok befejezve vannak, biztos tájékozásunk van arról, hogy mennyi a szántóföld. Az ide vonatkozó kimutatások szerint 19.766,840 hold föld van Magyarországon, mely müvelés, szántás-vetés alatt áll. Az 1880-ik népszámlálás alkalmával a törvény rendelete értelmében összeirattatott a szarvasmarha is s az 1880-ik évi adatok szerint Magyarországban 976,880 darab jármos ökör találtatott. Arányban áll-e most már ez az ökör létszám a művelés alatt álló szántóföldhöz? Épen nem, mert 44 holdra esik egypár jármos ökör. Igaz, hogy sokan lóerő felhasználásával s a felső vidéken tehenek jármozásával pótolják az ökörerőt, de ha még ezt számitásba vesszük is, aránytalanul csekély az igavonó jószágállománya a magyar gazdának.

Ezen segiteni kell, segiteni úgy, hogy a nagy üzleti költséggel folytatható búzatermelést térileg meg kell szoritanunk s a zsaroló talajkimeritő gazdaság folytatásával abban kell hagynunk, okszerü gazdaságot erősebb s nagyobb számú állattartás s trágyázás mellett kell folytatnunk, szóval olyan gazdaságot, a mely kisebb téren nagyobb termést s igy olcsóbban előállitott búzát eredményezne.

Mert drága búzánkkal többé aligha versenyezhetünk, hiszen maholnap oda jutunk, hogy búzafölöslegünkön nem tudunk túladni, mert az orosz gabona már bevonul Magyarországba.

Hihetetlennek látszik és mégis igaz. 1879. 221,751 hektoliter, vagyis körülbelől 180,000 métermázsa búzát hoztak be hozzánk Déloroszországból. Ezt a fiumei gőzmalmok őrölték lisztté s igaz ugyan, hogy ez nem fogyasztatott itt Magyarországon, de abnormis viszonyokra enged következtetést vonni. Hogy is ne, a fiumei malmok 1879-ben 180,000 métermázsa orosz és csak 18,000 métermázsa magyar búzát őröltek meg; ez nem történhetett máskép, minthogy a jóval nagyobb távolságról jövő orosz búza olcsóbb Fiuméban, mint a magyar búza.

Ilyen körülmények között valóban meggondolandó, vajjon a búzatermelést abban az arányban, a melyben eddig előállitottuk, termeljük-e? Ne termeljük, hanem forditsunk gondot a hústermelvények előállitásán nagyobb jószágállomány tartásában. Ennek ki kell magát fizetni. Mert ezen a téren a viszonyok Magyarországra nagyon kedvezően alakulnak.

Az egész Európában a marha létszámban hanyatlás állott elő. Különösen nagy a hanyatlás Francziaország- s Németországban s innen van, hogy a szarvasmarha jó idő óta folytonos magas kelendőségi árakat tüntet fel. Az európai hússzükséglet a népesség felszaporodása s a műveltség emelkedésével mindinkább nagyobb lesz, nem lehet tehát eléggé ismételni és hangsúlyozni, hogy az állattenyésztésre az eddiginél nagyobb gond fordittassék, ha azt nem akarjuk, hogy Európa a megfogyatkozott marhaállomány következtében hússzükségletét Amerikából fedezze.

(Vége következik.)

Az iparosok köréből.

A helybeli iparosok körében a szervezendő „ipartestület" elöljárósága megválasztása tekintetében — per longum et latum — megindult a mozgalom; erősen foly a korteskodás minden párt érdekében; egyik párt Végh József kádár iparost, a másik párt ennek ellenében Áag Mihály szabó iparost jelölte ki az elnökségre; különösen erős lesz a küzdelem a testületi jegyzőjelöltek: B. Tóth László és Baán János pártja között, különösen erős azért is, mert az egyik elnökjelölt: Végh József azon enunciácziója, hogy „válaszszunk jegyzővé iparost, ha még most nem tudná is az illető jegyzővé megválasztott iparos jegyzői teendőit oly pontosan betölteni, majd belegyakorolja magát félév alatt", az iparosok nagytöbbsége körében oly erős visszahatást szült, hogy megbizottjuk által kinyilatkoztatták illetékes helyen, miszerint nem éreznek kedvet és hajlandóságot magukban arra nézve, hogy a jegyző, a testület által nyujtott hivatalos fizetésen félévig tanulmányozza teendőit, de igenis azt kivánják, hogy a jegyző ne tanulmányozza, hanem már „tudja" teendőit. Az elnökjelölt ezen nyilatkozata bizonyára nem használt Baán Jánosnak és pártjának. Ugy látszik már eddig, hogy B. Tóth László megválasztatása érdekében tömörülnek: a bognár-, kovács-, lakatos-, asztalos-, női-czipész-, férfi- és női-czipész- és hentesiparosok, a különböző iparágat űzők közül többen tekintélyes számmal, mig ellenben Baán János mellett a szabók — nem kivétel nélkül — különböző egyes iparágak közül többen-kevesebben a „jó czimborák", végre kiket nem a meggyőződés, hanem az érdek köt e párthoz és azon gyengelelküek, kiket sikerült a más párttól eltántoritani — léptek actioba. Fentartással közöljük: hogy egy újdon alakult párt — a mint hallottuk rebesgetni — Nagy Imrét, a megboldogult „Testvériség" czimű lap volt szerkesztőjét léptette fel ipartestületi jegyzőjelöltül, s e pártnak fő-főkortese Dobóczki Mihály kosárkötő volna, a ki két-három hét alatt — magára nézve előnyösnek tartotta — négy pártnak is „felajánlani" kortesi közreműködését, az egyiknek nyiltan, a másiknak titkon. Vida József a jegyzőjelöltségtől visszalépett. Bizony becsülni tudjuk Vida József ezen férfias tettét, mert valóban erős lélekre vall, s erős akaratelhatározásra mutat ezen tette, midőn minden álszégyent félretéve, elég merész meggondolni azt, hogy vajjon, ha esetleg szavazattöbbséget nyerne, képes leendne-e a jegyzői kötelmeknek megfelelni?

Nem mulaszthatjuk el figyelmeztetni az iparos urakat, hogy félretéve minden kedvezést és ellenszenvet, jól felfogott érdekökben is, oly egyénekre adják bátran, férfiasan szavazatukat, a kiket a közbizalom és képzettség arra érdemesnek itél, s a kik mellé instructor nem kell, hanem önállólag is képesek teendőiket — és pedig felette fontos teendőiket — végezni.

Szinház.

— Szombaton november 15-én „Az ember tragédiája". — Vasárnap „Czigány Panna". — Kedden „Bűvös Vadász." — Szerdán „Nem jó a tüzzel játszani". —

A közönség szombaton és vasárnap ugyancsak kitett magáért, mindkét alkalommal egészen megtöltö a szinházat. Ezen látogatottság oka különben a két új darabban keresendő. Kedden üres szinház. Ugy látszik a közönség megbánta a mit az előző napokon tett, s azért nem volt kedve a „Bűvös Vadász"-t másodszor is megnézni. Tüzes vaddisznó, repülő kigyó, szárnyait mozgató bagó stb. közönséget nem vonz.

Van — nincs, nincs — van, enyit mondták.
— Enyit mondtak: itt is, ott is?!
Hát melyikhez tartozik kend?
— Tudom is in; egyikhe' se;
Azt se tudom, mit beszílek!
— Én sem tudom, ha nem tudja!
De a szél úr is beleszól
S ugyan dúdol!

*

Süvit a szél, süvőt egyre:
Ember, állat borzad tőle;
Halott haja egyre lebeg.
Ezüst haja fehér szálát
Szél lengeti, szél rezgeti;
Végig fú' a ravatalon
S halott leplét, szemfödelét
Föllebbenti s tova dobja.

*

És az öreg, a nagy apó,
Egyre bámul, egyre ámul
S szemmeresztve tévedező
Tekintetét rajt' feledé —
A halotton.
És ezalatt a kőmives egyrekiált:
— Zsákot, zsákot, zsákot elé!
A lányai szótfogadtak,
Három zsákot, zsákot hoztak.
— Zsákunk megván, zsákunk itt ván;
Ez itt likas: ezen kibúj! —
S félre dobja lyukas zsákját.
— Ez is likas: ezen bebúj! —
S tova dobja a másikhoz.
— Ez meg lik-luk: ezen kihull! . . .
Könnye csorog a zsákjára,
Nedves szemét törülgeti
S bámulva a halottra néz;
Nagyokat fúj, sóhajt egyet
S öklével a fejére csap,
A szél is csap — havat, jeget
S egyre süvit.

*

Süvit a szél, süvőt egyre:
Ember, állat borzad tőle;
Halott haja egyre lebeg,
Ezüst haja fehér szálát
Szél lengeti, szél rezgeti;
Végig fú' a ravatalon
S halott leplét, szemfödelét
Föllebbenti s tovadobja;
Új süvöltés, új lebbentés:
S a halottat — betakarja.

*

És az öreg, a nagy-apó,
Szedi-veszi a zsákokat,
Összehányja s tovadobja,
— Nó, jer velem, óh jó ember; —
Padlásomon majd csak akad,
Egy szál, kettő s ha nem elég:
Felszaggatjuk a padlást is,
A fijam meg megcsinálja . . .

*

És az öreg, a nagy-apó
Deszkát adott a javábó'
És a fija megcsinálta;
Mégse került a szegény nő
Feneketlen lyukas zsákba;
Pedig — ezen város nevét
Zsákra varva, zsákra írva
Egy betűvel jelölheted;
Mert az egész városkába' —
Nyolczszáz harmincz, meg egy tájba' —
Nagy szükség volt a deszkára.

Merényi László.

„Az ember tragédiája“ látványos classicai mű, melyet Paulay Ede, Madách világhirű drámai költeményéből alkalmazott szinre megnyirva mutattatott be szombaton elég jó sikerrel. A rendezés jó, a diszletek ügyes kezekre vallanak, mindazáltal a látványosság kicsi. De hogy is kivánhatnánk többet a kecskeméti szinpadtól. A darab három főszerepe „Ádám“ Krémer, „Éva“ Sághyné, „Lucifer“ Fábián kezében volt. Sághyné és Fábián kitünően alakitva játszották változatos szerepöket, s oldották meg feladatukat. Játékukon teljes egyöntetűség jelentkezett, oly egyöntetűség, minőt vidéki szinpadokon mostanában nem láttunk, s nem is fogunk látni. Csak Krémer nem tudta magát szerepébe s a folyékony társalgási hangba teljesen beleélni, folyton szavalt, még pedig álpáthoszszal.

A karénekek közül csupán a „Marseilliast“ előadása nem sikerült.

Vasárnap Almási Tihamér múzsájának egyik szülötte a „Czigány Panna“ mutattatott be jó eredménynyel. Erdei Berta tehetségének és alakitó képességének újabb bizonyitékát adta „Panna“ szerepében. Rólla, mint a közönség „kedvencz“-éről, mit szólhatnánk mást, mint jót. Zamatos dalaival tetszett. Kolozsvári „Marczi“ és Tisztai Miksa „Ferkó“ jó alakitásaik- és dalaikkal teljes elismerésünket vivták ki. Krémer „Vak Pista“ jól sikerült alakitás volt, olykor-olykor azonban túllépett a természetesség határain. Tukorai „Szinpliciusz“ igazán barát volt, daczára a túlzás iránti hajlamának, a tisztességesebb hatáskeresés korlátain belül maradt. Hátra van még az új tag Aradi méltatása. Aradit már régebben ismerjük. Tehetséges szinész. Megtestesitője a „Gonosz Pistának“. Aradi „Lakatos Rudi“-ja nem messze marad el a „Gonosz Pista“ alakitásától. Játéka- és alakitásáért megdicsérjük. A többi szereplők közül Havasit, Fábiánt, Orosz Katát, Rónai Karolát és Sághyt emlitjük meg, a kik mind kellő buzgalommal játszottak.

Kedden „Bűvös Vadász“ opera másodszor, üres padok előtt. Az előadás sikerült.

Szerdán „Nem jó a tüzzel játszani“ Rosen vigjátéka mutattatott be üres padok előtt. Igen kedves darab, minden alakja határozottan jellemzetes vonásokkal van rajzolva. Ugy a darab, mint az előadás megérdemelte volna a teli házat. Az egész előadáson meglátszott a komoly szorgalom, a készültség, és az erős akarat, a mihez hozzájárul a tehetség is. Krémer „Huber Godofréd“-je pártatlanul jó volt. Az a félszegség, az az ügyetlenség, ügyes személyesitőre talált, a miért már csak azért is melegen megdicsérjük Krémert, mert ennyi érzéket a természetesség iránt, mostanában nem vártunk. Gyurman Alicze „Minna“ nagyon kedves volt, jóizűen elnézette magát. Tokainé „Teréz“ a fiatal asszony szerepében eléggé jó, és eléggé asszonyos volt. Rónai Karola „Alicze“ szerepét felruházta a hatás minden külső követelményeivel, és czélját elérte, mindvégig az ő kedvességével és átgondoltságával játszott, és szépen kiemelte azon részt, midőn szerelmét akarja eltitkolni. Aradi „Veller“ jól alakitott. Sághyné „Netti“ a kiváncsi asszonyt a maga valóságában mutatta be. Fábiánnak „Henrik“ lettek volna sikerült mozzanatai, ha minden szót a súgójukból nem lesett volna. *F. I.*

IRODALOM.

Vörösmarty összes munkáiból Méhner Vilmos kiadásában most egyszerre négy füzet hagyta el a sajtót, melyek a második kötet részeit teszik. E füzetekkel együtt kapják a megrendelők a Gyulai Pál által irt terjedelmes életrajzot. Ez az első kötethez tartozik még, s öt sűrűn nyomott ivet foglal el. Gyulai a Ráth-féle második kiadáshoz irt már életrajzot, s az bővitve önállólag is megjelent később. Az új kiadáshoz szóló életrajz tetemesen különbözik ettől. Rövidebben van dolgozva, de tömör. Az életrajzi adatok nem oly részletesek, de a költő irodalmi pályájának és hatásának festése a kritikai méltatások teljesek. Éles elméjű essay ez egy nagy költőről, s méltó bevezetés műveihez. Mellékelve van hozzá Vörösmarty aczélmetszetű arczképe is. A füzetek (11—14.) Vörösmarty eposait és nagyobb elbeszélő költeményeit adják. A 11. füzet bevégzi „Zalán futását“ és megkezdődik benne „Cserhalom“, ezt követik „Tündérvölgy“, „A délsziget“, „Eger“, melyből a harmadik énekkel végződik a 14-ik füzet. Minden füzethez egy-egy iv van csatolva az életrajzból, a mik az első kötetbe veendők át. Egy-egy füzet ára 35 kr.

—

Uj zeneművek. Táborszky és Parsch nemzeti zeneműkereskedésében Budapesten megjelent: „Négy zenemű“, szerzé Ábrányi Kornél. 1. sz. Magyar Rhapsodia (6-ik magyar ábránd.) Nincsen annyi tenger csillag... Barna legény... zongorára. 1 frt 50 kr. 2. sz. A Hegedős (Hevesi József). Ballada magyar irályban, énekhangra zongorakisérettel. 80 kr. 3. sz. Távol tőle. Ábránd-kép. Suite de Valses, zongorára. 80 kr. 4. sz. Három eredeti dal, énekhangra zongorakisérettel. a) Csillagos az ég (Gyulai Pál). b) Az édes almának piros a virága (Imrefi). c) Holdas éjben (Komócsy József). 90 kr. A négy szám ára összesen 4 frt.

—

Az itt következő előfizetési vagy megrendelési felhivást olvasóink kiváló figyelmébe ajánljuk:

Manapság kelletén túl ki van szakitva a gyermek a családi körből, saját bájos kis világából, és a szabad természet éltető öléből.

Visszavezetni őt oda, — a családi nevelés természetes módszerének varázsát érezztetni, — a gyermek kedélyvilágában keresni föl a jellemfejtés legbiztosabb eszközeit, — a vallás-erkölcsi nevelést a szabad természet szeretetére alapitni, — a játékot a nemesitő munkásság alapvetőjévé tenni, és mind e természetszerű nevelési eszközt a gyermeknek istenfélelemhez, emberszeretethez szoktatására használni föl: czéliránya, törekvése a „KIS VILÁG“ legújabb Flóri Könyve czimmel november utolsó hetében sajtó alól kikerülő kötetnek.

A bölcsődaltól az iskolai indulóig, az apró játéktól a komoly munkáig: a mi csak hat a gyermek szivére és lelkére, kedélyére és jellemére, vidulására és munkásságára, a családi kör egész kis világa visszhangot nyer a legújabb Flóri Könyvé-ben, melynek beosztása is követi a gyermekek kis világának folyását. A főbb részek ezek: Mesék. Nyelv-edző versikék. Közmondások. A gyermekszobában. Betegágyacskánál. Kis számoló. Fröbel-foglalkozások. A szabadban. Kis útazók. Játékok. Kis köszöntő. Dalok. Imák.

Hogy a költeményekk hatása a kis olvasókra közvetlenebb és maradandóbb legyen: kitünő rajzolóink Gyulay László és Tahy Antal 50 eredeti rajza disziti az 5 nagy-8° ivre terjedő könyvet. Az illustratio ily családi olvasmányoknál rendkivül fontos úgy a nevelés, mint a széphatás tekintetében. Ép ezért tértem el a kiadás szokott módjától, a kiállitásnak könyvkiadókra bizásától; mert nem tapasztaltam, hogy kiadóink hasonló könyveknél eredeti illustratiókra költenének. És ez teszi szükségessé, hogy a hasonlithatlanul költségesebb magyar képes kiadásban támogatásért közvetlen forduljak a t. közönséghez és könyvkereskedésekhez.

A könyv ára füzve ötven krajczár. Az ár ily mérséklésével arányban álló, nagymérvű támogatást kell remélnem és kérnem a t. családoktól, különben a kiadás tetemes veszteséggel járna. Hogy az úgyis csekély ár mellett a „Kis Világ“-nak még szegény iskolás-, óvodásgyermekek, és vagyontalan családok kicsinyei részére ingyen megszerzését is lehetővé tegyem, az ünnepi ajándokul, iskolai olvasó- úgy óvodai segédkönyvül, és családi olvasmányul egyaránt alkalmas könyv előfizetőinek, vagy utánvéttel megrendelőinek minden öt példány után egy ingyen-példányt küldök. A szegény gyermekek részére ily módon ajándék-nyujthatást föleg a t. iskolaszékeknek, óvoda-fenntartó testületeknek és a jótékony nőegyleteknek ajánlom szives figyelmökbe.

Könyvem egyidejüleg diszkiadásban is megjelen, legfinomabb velin-papiron, selyem diszkötésben, vörös vagy arany széllel. Ily diszkiadású példány ára két forint.

Az előfizetéseket és megrendeléseket hozzám (Budapest, vámházkörút 10. sz.) kérem intézni. Egyes példányok nálam, vagy bármely könyvkereskedésben szerezhetők. Az előfizetett vagy utánvéttel megrendelt példányok december hóban saját költségemen fognak a megrendelési postahelyre küldetni; a nálam megrendelt egyes példányok 55 kr. beküldése esetén keresztkötésben, diszkiadású példányok 2 frt 15 krért csomagolva és portómentesen, — utánvéttel rendelés esetére pedig mint teherszállitmány fognak postára adatni. Legczélszerűbb, a megrendelést levelező-lapon, az előfizetést posta-utalványnyal eszközölni. A név, lakhely és utolsó posta pontos megirását kérem.

Budapest, 1884. október 30.

Eötvös Károly Lajos.

Meghivás.

A kecskeméti „Rongyos Egyesület“ t. tagjai az egyesület megalakitása végett folyó hó 24-ikén délután 3 órakor a városház tanácstermében tartandó gyűlésre tisztelettel meghivatnak. — Kecskemét, 1884. nov. 20-ikán.

Szakács István.

UJDONSÁGOK.

— **Czelder Márton** újon választott ref. lelkipásztor ünnepélyes beigtatása mai napon történik meg a közönséges istentisztelet idején a templomban. Ez alkalomból délben a Bátoryszállóban diszebéd lesz, melyben — mint halljuk — az intelligens és vagyonos osztályból igen sokan vesznek részt.

— **A tél bekösöntött,** sűrű pelyhekben hul a hó, zúzmara von be minden fát, s a járókelők arczára piros rózsákat fest. Bizon jókor jött a hó, mert a korcsolyázó egylet jégpályája terén semmi viz sem volt. Igy nagyobb a remény, hogy ismét közelben korcsolyázhatunk.

— **Antisemitáink pöre.** E hó 20-án tárgyalta a helybeli kir. törvényszék Nagy Imre és antisemita társai ügyét, s az eredmény a lett, hogy Nagy Imre újabban hat hónapi fogságra itéltetett. Héjjas József és a többiek, kik ellen K. K. emelt panaszt, felmentettek. A tárgyalás valami különös figyelemre méltó mozzanatot nem nyujtott, de egy váratlan kép tárult fel benne mégis a közönségre nézve. Ugyanis, olyan konok tagadást vittek véghez valamennyien, s annyira féltették bőrüket a vádlott urak, hogy lehetetlen volt rájuk ismerni azoknak, kik őket a „Testvériség“ piszkolódásai nyomán ismerték. Si fecisti, nega, ha elkövetted, tagadd el, volt a fegyverök, s valóban tagadtak is mindent, mivel vádoltattak, s tanúk közül nem egy súlyos erőszakot követett el az igazságon. Még Nagy Imre is, ez a martyrcandidatus annyira ment, hogy hozzáképest Péter apostol — ki háromszor tagadta meg mesterét kakasszólálásig — Kis Miska volt. Bizony-bizony ezekről a hires férfiakról nem énekelte volna a költő, hogy: Mind hősök ők, mind férfiak, mind hű és hazafi, Vérét a hős ha halni kell, nem retteg ontani! No nem!

— **Jutalomjáték.** Kedden e hó 25-én érdekes este igérkezik a szinházban. Ekkor kerül szinre Erdei Berta jutalmára, a „Csókon szerzett vőlegény“ czimű énekes vigjáték, melyben jutalmazandó nem kevesebb, mint hatféle alakitást mutat be, bizonyára a tőle megszokott művészi sikerrel. A közöny, mit a nagyközönség eddig a társulat irányában mutatott, kevés biztatónak, ha a hirlapiró csupán reclamot akar csinálni; egészen más azonban a helyzet, mikor egy kiváló társulati tag érdekében jóakaratú figyelmeztetéssel hirleli, hogy a közönségre nagy élvezet vár a keddi előadáson. Ebben a helyzetben találjuk magunkat Erdei Berta jutalomjátékának ez alkalommal való hirlelésével, s bizton hisszük, hogy kicsiny lesz a ház a bekivánkozó közönség számára. Ügy legyen!

— **A helybeli rongyos egyesületnek** tagjai, kik a kibocsátott aláirási iveket aláirták, már felülvannak a 300-on. Egynehány nap mulva e szám még sekkal több lesz, mert már az egyesület a jövő hét folyamán megkezdi gyüjtését, és bizonyosnak vehető, hogy nem lesz senki e városban, ki csak egy darab rongyot adhat is, hogy ne siessen ez egyesület által kitűzött czél elérhetését elősegiteni a maga csekélységének átadásával.

— **A korcsolyázó egylet** tisztikara és választmánya az 1884/5 ik évadra következőleg alakult meg: elnök: Vámos Béla, alelnök: ifj. Tóth István, jegyző: Szappanos Sándor, ügyvéd: dr. Szigethy Lehel, pénztárnok: Miltényi Aurél; választmányi rendes tagok: Csorba Pál, Deák Gyula, dr. Katona Béla, Fr. Kiss János, Muraközy Gyula, Szegedy György; tiszteletbeli választmányi tagok: dr. Tassy Pál, Adler Rózsa, B. Kiss Juliska, Molnár Mariska, Szarvassy Margit és Szeless Aranka úrhölgyek.

— **A dalárda** dalestélye tegnap tartatott meg az Olvasókör helyiségeiben. A sikerült dalestélyt táncz mulatság követte, melyről jövő számunkban referálunk.

— **Ünnepély.** A kegyesrendi növendékpapok „Horányi-kör“-e ma d. e. 10 órakor Dr. Horváth Cyrill halála emlékére ünnepélyt rendez, mely ének-, zene-, szavalat- és emlékbeszédből fog állni. Az ének- és zenekart Hám Antal VIII. oszt. növ. pap vezeti.

— **Végzetes üstökös.** Roppant izgatottság, rémülettel határos katasztrófa tartja izgalomban a beavatott és hivatott köröket ama hir hallatára, mi körünkben felmerült. Egykor mint halljuk, Laplas fedezte fel e megörjitő démont, mely láugpallosával üzi, öli áldozatit. Kant, Humbold mind tudtak róla. Keppler látta. — Franczia ország ban kezdte polipmunkáját, elterjedve a világon; az élő legnagyobb csillagász: a franczia Flammárion újból felfedezte, s kéthetes távirati tudósításai szerint erre véve tejtját, felettünk lebeg itt Kecskemét táján. Ha e rém ide lecsap, vége, vége Kecskemétnek, szóval nincs, nem lesz, nem lehet... gyümölcs!! E katasztrófát elkerülendő, nem kérhetjük elég óvatosságra Kecskemét közönségét ez obulus évadban. — Karthágó, Lisszabon szelleme égbe kiált; Herkulánum, Pompéji sirva sóhajt; Krakatoa szigete elszégyelli magát ez egy újabb remélhető sülyedés esetén. — Ez üstökös, e nem annyira égi, mint földi szörny ellen, hogy itt (fölöttünk) Kecskemét fölött ne végzeteskedjék, egyetlen mód van népünk üdvösségére, s ez egyetlen szer ez: imádkozzunk; azaz ne is annyira imádkozzunk, mint inkább járjunk... szinházba. Asztrológ.

— **Eröszakoskodás.** Király Ferencz 2-ik tizedbeli lakos, szőlője kapálására kiküldött munkásait felülvizsgálni akarván, szőlőjébe kiment, hol a munkát nem találván kellőnek, a kapásokat annak kijavitására szólitotta fel, erre azonban azok tulajdonost megtámadták, különösen Illés György arczul verte Király Ferencz tulajdonost s zsebeit is kikutatta, midőn pedig az megfutott, visszamaradt lovait összevagdalva eltávoztak. Másnap az iszákiúton találkozott Király Ferencz volt munkásaival s azok bérüket követelve ismét megvették. Most a börtönben kilenczvenkednek.

— **Meghivó.** Az orsz. középiskolai tanáregyesület kecskeméti köre november 28-án délután 4 órakor a reáliskola tanári tanácstermében havi gyűlést tart. Tárgyak: 1) Folytatás a mult ülésről. 2) Dr. Szterényi inditványa a jour-fixekre nézve.

— **Öngyilkosság.** Bogos Terézia Rimóczi Elekné 57 éves nő ismeretlen okból magát felakasztotta, s mire észrevették, megfult.

— **Szerencsétlenség.** Jenei János nős 36 éves gazdálkodót ezelőtt 9 hónappal vesztett eb marta meg, s csak most tört ki a szerencsétlen emberen a viziszony, a legborzasztóbb alakjában, úgy hogy a legnagyobb kinok közt halt meg f. hó 16-ikán.

— **A kecskeméti iparos ifjúság „Önképző egylete“** 1884-ik évi november hó 29-ikén a „Próféta“ vendéglő termeiben — saját könyvtára javára — zártkörü táncz estélyt rendez, melyre a t. cz. közönséget ezennel meghivja a rendezőség. Beléptidij személyenként 60 kr. Jegyek válthatók Scheiber József és Csolnoki Endre urak kereskedésében, és este a pénztárnál.

— **Meghaltak** f. hó 14-ikétől 20-ikáig 14-ikén: Balai János halvaszületett fia; Kovács József 43 éves, vizkór; Kasza Julianna özv. Zsömböri Jánosné, 52 éves, tüdőlob; Nyúl Ferencz fia Sándor, 1½ éves, vörheny; Kovács György 26 éves, gümőkór. 16-ikán: Kovács Terézia törvénytelen fia István, 5½ éves, vizkór; Kovács Péter 80 éves, vizkór; Kósa Ágnes özv. Bódogh Sándorné, 66 éves, tüdőlob; Labancz Terézia G. Szabó Jánosné, 67 éves, szélhüdés. 17 ikén: Mihály József hajadon leánya Sára, 21 éves, gerinczszú; Ö. Kovács András gazgálkodó, 47 éves, tüdőlob; Jenei János nős gazdálkodó, 36 éves, viziszony; Varga Medgyes Anna özv. Herczeg Györgyné, 86 éves, végelgyengülés. 18-ikán: Nagy Sándor leánya Erzsébet, 1 hetes, idétlenség; Baki Sára Kun Lászlóné, 44 éves, béllob; Sipos Pál halvaszületett leánya. 19-ikén: Turi Rozália Takács Jánosné, 63 éves, végelgyengülés; Bogos Terézia Rimóczi Elekné, 57 éves, önakasztás; Sipos János fia János, 1 napos, idétlenség; Kovács István fia József, 8 éves, vizkór, Tóth Imre leánya Erzsébet, 12 napos, idétlenség; Kasza Sándor halvaszületett leánya; Szabó József fia József, 1 napos. 20-ikán: Balogh László leánya Mária, 15 hónapos, tüdőhurút; Biter Borbála törvénytelen fia László, 4 hónapos, sorvadás; Polló Mihály leánya Rozália, 2 éves, bélhurút; Palotás Eszter törvénytelen halvaszületett fia.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Egy házasság-közvetités története.** A fővárosi bünkrónikában a Szenvey Berta és leánya Regina neve már nem egyszer fordult meg. Csak nemrég itélte el őket a budapesti kir. büntetőtörvényszék egy előkelő főúri család nevében üzött szélhámosság miatt s most egy hasontermészetű csalási ügyben folyik ellenük a vizsgálat. A sok tekintetben érdekes csalás a következő: Szenvey Berta valamiképen megtudta, hogy Muth Józsefné mosónőnek pár száz forint megtakaritott pénze van. Hogy ezt a pénzt megkeritse, furfangos csalási tervet gondolt ki. Első dolga volt Muthnéval megismerkedni, a mi nem volt nehéz dolog. Az óvatos csalónő mint özv. Fejér Antalné mutatta be magát a mosónőnek s csakhamar megnyerte ennek vonzalmát, főkép miután megértette a mosónővel, hogy ő nem valami közönséges származású nő. Pár heti ismeretség után már többet mondott. Elbeszélte a mosónőnek, hogy ő gróf Zichy Ferraris törvénytelen leánya s atyja után nagy örökség vár reá. Nem titkolta el azt sem, hogy leánya Regina jegyben jár báró Perényi Gézával, a kinek megmérhetetlen birtokai vannak az alföldön. A mosónő áhitattal hallgatta a csalónőnek meséjét s büszke volt, hogy ő ilyen magas származású asszonynyal baráti viszonyban él. Mikor Szenveyné már biztos volt, hogy szavait a mosónő szentül hiszi, tovább szőtte furfangos tervét. Elhitette ugyanis a jámbor asszonynyal, hogy egy gróf halálosan beleszeretett a Lujzába, a mosonő lányába. Muthnénak kiesett a szappan a kezéből e hir hallatára. Azt hitte, hogy álmodik s Szenveynének nem kis fáradságába került, mig megértette a mosónővel, hogy az örvendetes dolog nem hiú álom, hanem tiszta valóság. Mikor már enynyire jutott s látta, hogy mennyire káprázik a mosónő szeme az öröm miatt, megnevezte a szerelmes gróf nevét is. Gróf Zichy Kálmán nevét emlitette s hozzátette, hogy a gróf neki „törvénytelen testvére“. Muthnének rendkivül tetszett a dolog s semmikép nem volt ellene, hogy Lujzája grófhoz menjen nőül. Ugyan azért nagyon a lelkére kötötte Szenveynének, vagy a mint ő ismerte Fejér Antalnénak, hogy járjon utána a dolognak, legyen pártfogója az ő leányának, hátha az isten is úgy akarja, hogy grófné legyen belőle — akkor talán neki is megkönnyebbülne a sorsa. A csalónő mindent megigért s erősen bizott a sikerben. Nemsokára megjelent egy fiatal ember kiséretében a mosónő szerény

lakásán s bemutatta az úrfit, mint gróf Zichy Kálmánt. Az öröm rengeteg nagy volt, kivált akkor, midőn a gróf úr lovairól, nagy birtokairól kezdett beszélni. Ilyen bevezetés után megkérte a Lujza kezét s leány mama habozás nélkül beleegyezésüket adták a kötendő házassághoz. E perczttől kezdve sűrűn folyt a levelezés a jegyesek közt, de még sűrűbben folytak a mosónő megtakaritott forintjai a csalónő zsebébe. Összesen mintegy 1000 frtot csalt ki Szenvey Berta a mosónőtől kölcsön czimén s a grófi völegény egyre biztatta leendő anyósát, hogy csak adjon Fejér Antalnénak annyit a mennyit csak kér, majd megfizeti ő, a gróf, a kölcsönöket. Egyik levélben a gróf 200,000 frtot köt le menyasszonya részére s utasitja a „családi pénztárt", hogy ezt az összeget a házasság után rögtön tegye folyóvá. Egy másik levélben „szent esküt" tesz, hogy elveszi a Lujzát s a házasság elhalasztását azzal indokolja, hogy oroszlánvadászatra kell mennie több gavaliér barátjával. Ez a huza-vona addig tartott, mig a mosónőnek utolsó forintja is a csalónő zsebébe vándorolt s ekkor egyszerre megszünt a levelezés s a Fejérné látogatása is. Csak ezután tudta meg a nagyravágyó mosónő, hogy csalásnak esett áldozatul. Ugyan ebben az időben Szenveyék még rútabbul fontak be egy Sárközy nevű asszonyságot. Ennek szintén azt mesélte Szenvey Berta, hogy ő gróf Zichy Ferraris törvénytelen leánya s hogy neki 45,000 frtja van gr. Zichy Kálmán „családi pénztárában". Fel is mutatott erre vonatkozólag egy „okmányt", melyben gr. Zichy Kálmán elismeri, hogy „törvénytelen nővérének" 45 ezer frtja van a családi pénztárban. Erre az okmányra 1800 frtot kölcsönzött a csalónőnek Sárközy asszony s mikor megtudta, hogy csalónővel volt dolga, már akkor Szenveyék eltüntek a fővárosból. — A törvényszék meginditotta a csalónők ellen a vizsgálatot, illetve — miután szökésben vannak — elrendelte köröztetésüket.

— **Klasszikus család** él Tombstone városában, Arkanzas államban. Egy bizonyos Julius Caesar nevű házaló árulja ott Julius Caesar „gallusi hadjárat"-át, mit Julius Caesar márburgi tanár adott ki. A házaló neje egy Pompeius nevű családból származik, s legidősb fiát Crassusnak hivják, úgy, hogy Tombstoneban ott lakik jelenleg az egész első triumvirátus.

— **Uj vasúti jegyek.** Az amerikai vasútakon új jegyekkel tesznek próbát. A jegyekből 1000, 500, 100 vagy 50 van egy kis könyvbe bejegyezve. E jegyek kisebbek a levéljegyeknél s mindegyik egy mértföldre szól. Az útas 2 öt, 20 at vagy 1000-et vesz s nem tartozik az állomáson bejelenteni, hogy meddig útazik. A konduktor minden mértföldnél elvesz egy egy jegyet.

— **Jól megfizetett gyászbeszédek.** Stieglitz báró, a nemrég elhalt orosz milliomos végrendeletében a többi között azt is meghagyta, hogy koporsója fölött a pap három gyászbeszédet mondjon, az elsőt a házban, a másodikat a templomban, a harmadikat a sirboltba helyezésnél. A papnak egy-egy beszédért 10 ezer rubelt, a háromért 30 ezer rubelt rendelt kifizetni.

— **Szer a részegség ellen.** A lapok hirdetéseiben naponként láthatunk különféle részegség elleni szereket ajánlani — persze jó pénzért. Két prilukini orosz paraszt, kik lapokat nem olvasnak, de maguk is abban a nagyon elterjedt betegségben szenvedtek, hogy nagyon kiváncsiak voltak a pálinkás butykosok fenekére, egyszerübb orvosságot gondoltak ki. Jó suhogó vesszőket szereztek s otthon kölcsönösen orvosolták egymást. Ez segitett. A parasztok, kik azelőtt a legnagyobb korhelyek voltak, most már példás józan életet élnek.

— **Életmentő nő.** Egy bátorszivű nőről regélnek Aberdour környékén a tengerészek. Midőn ugyanis nemrég a „William Hope" nevű gőzös Dundeeből elindulva az aberdouri öbölben nagy veszedelembe került, egy Whyse nevű paraszt nő a viharban megmentette az egész hajó személyzetét. A partról látva a habokkal küzdő hajót, kiment a sziklák szélére s a hajóról kidobott kötelet kikapva derekára kötötte, aztán neki vetette lábait a szikláknak s addig tartotta a kötelet, mig annak segitségével az egész legénység partra jutott. Midőn az utolsó matróz is szárazra jutott, ezt gunyhójába vitte s élelmiszerekkel látta el.

PÁRISI APRÓSÁG.

B. úr, jómódú párisi polgár, egy év óta özvegy. Szorgalmasan siratja elhunyt nejét. De nem egyedül: egyik jó barátja, ki a boldogult életében is gyakran ellátogatott hozzájuk, segiti a kegyelet e művében.

A napokban B. igy szól siránkozó barátjához:

— Vigasztalódjál már! hiszen nemsokára újra megnősülök.

ÜZLET.

Piaczi árjegyzék.

Tiszta búza métermázsánként	7.—	krtól	7.30 krig.
Kétszer „ „	6.70	„	6.80 „
Rozs „ „	6.50	„	6.60 „
Árpa „ „	6.50	„	6.60 „
Zab „ „	6.10	„	6.20 „
Tengeri új kecskeméti mm.	5.—	„	5.10 „
Tengeri csöves mm.	3.20	„	3.40 „
Tengeri új bánáti „	—.—	„	—.— „
Köles „ „	6.—	„	6.20 „
Krumpli „ „	1.80	„	2.— „
Széna „ „	2.—	„	2.10 „
Szalma „ „	1.10	„	1.20 „

Vasúti menetrend.

Budapest és Bécs irányában:

Gyorsvonat hajnalban	4 óra	57	percz.
Személyvonat hajnalban	4 „	23	„
Személyvonat délután	4 „	10	„
Omnibusvonat reggel	8 „	42	„

Félegyház és Szeged irányában:

Gyorsvonat éjjel	12 óra	14	percz.
Személyvonat reggel	10 „	43	„
Személyvonat este	9 „	52	„
Omnibusvonat este	6 „	48	„

Sertésvásári jelentése

az első magyar sertéshizlaló és kölcsönelőlegező részvénytársulatnak.

Budapest-Kőbánya, November 21.

Heti átlagárak: magyar vál. árú 260—320 klg. nehéz 45—46— kr., 180—250 klg. nehéz 46—47½ kr.; öreg 300 klg. téli 42—43 kr.; vidéki sertés 44—45½ kr. Transitóban: szerbiai — — kr., romániai —47½ kr. tiszta klgrammonként.

Éleség árak: Kukoricza 7.40 kr, árpa 7.— kr.

Helyi állomány: nov. 14. maradt 63.197 db.

Felhajtás: alvidékről kövér . . 1647 db.
„ sovány . . 1047 „
Szerbiából . . . . — „
Romániából . . . . — „
m. államvasúttal kövér 3291 „
„ sovány 3353 „
vidéki . . . . . — „
Budai vámoknál 46 „ 9,384 „
72,581 db.

Elhajtás: Felvidékre . . . . 136 db.
Bécsbe (m. h. 48 db.) 2998 „
Csehországba . . . 864 „
Bodenbachon át . . 1233 „
Halbstadton át . . 2327 „
Galantha-, Sillein- és Oderbergen át . 134 „
Budapesti fogyasztás . 2544 „
Kültelki . . . . . 300 „
Délnémetországba . . — „
Kőbányai szalonnások 200 „
Magyar államvaspályán 246 „ 10,982 „
Marad állomány: 61,599 db.

Felelős szerkesztő: BODOR SÁNDOR.

Biztos kereset!!!

Kereskedők, ügynökök, hivatalnokok magánosok stb.

állam- és díjsorsjegyek havi részletfizetések melletti eladására az 1883-ik évi XXXI. törvénycikk határozmányai értelmében előnyös feltételek mellett általunk felvétetnek.

Fővárosi Váltóüzlet-Társaság

BUDAPESTEN. 215 (6—2)

Kiadó-lakás.

A helybeli kir. törvényszék átellenében Dr. Nyirády László tulajdonát képező háznál 3 egymásba nyiló utczai szoba és esetleg egy külön szoba, konyha s kamrából álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni

Nyirády Sándor

214 (3—2) népbanki jegyzővel.

HIRDETÉSEK.

Tűzi fa.

Legelső minőségű baracsi száraz tölgy- és cserfa öle 14 frt 50 kr., fekete nyárfa 9 frt 80 kr. árban van eladó belső-sétatér mellett Dékány Mihály házánál, a hol *egy utczai* és *egy udvari* lakás is van kiadó.

217 (3—1)

Dr. POPP J. G. bécsi cs. k. udvari fogorvos. Stadt, Bognergasse 2.

Anatherin-szájvizének

részletes hatása,

leirva Dr. Janeli Gyula által használtatik a bécsi, párisi, brüsseli és amsterdami klinikán; rendeltetik Oppolzer rector-magn. és szász kir. udvari tanácsos, továbbá dr. Kletzitsky, dr. Brauts, dr. Heller, dr. Born, dr. Sonnenschein, dr. Hartig tanár, braunschweigi hercz. udv. orvos, dr. Gross, dr. Schäffer lovag, dr. Getter I., dr. Mayer, dr. Schäffer császári tanácsos által.

A fogak tisztitására szolgál általában. Vegytani tulajdonságai által feloldja a fogak közt levő ártalmas anyagokat.

Fölötte ajánlatos használni ebéd után, mert a fogak közt maradott húsrészecskék rothadásba menvén át, a foganyagokat veszélyeztetik s a szájból rosz szagot terjesztenek.

Még azon esetben is, midőn a borkő már ülepedni kezd, czélszerűbben használható, mert a megkeményedés ellen hat. Mert ha a fognak csak legkisebb része is megcsorbult, e fog mindenesetre tönkre megy és a többi egészséges fogakat is megrontja. A fogaknak visszaadja eredeti szinüket, mert minden idegen anyagokat vegytanilag szétbont és lemos.

Igen hasznosnak bizonyult a mesterséges fogak tisztitásánál. Megóvja eredeti szinüket és fényüket, megakadályozza a borkő lerakodását s megóvja minden rosz szagtól. Csillapitja a fájdalmakat, melyeket odvas és sértett fogak okoznak és megakadályozza a baj tovább fejlődését.

Épúgy czélszerű az Anatherin-szájvíz használata a foghús rothadása ellen, tüzetes szer az odvas fogak által okozott fájdalmak csillapitására, szintúgy reumatikai fogfájdalmaknál. Az Anatherin-szájvíz könnyű módon s a nélkül, hogy káros következményektől kellene tartani, a legrövidebb idő alatt csillapitja a fájdalmakat.

Felette ajánlatos az Anatherin-szájvíz a lélegzet jó szagának megtartása, szintúgy a rosz szagú lélegzet eltávolitása tekintetéből s erre elégséges e szájvíz naponként egy párszori használata.

Nem ajánlhatjuk eléggé a foghús daganatosságánál; ha az Anatherin-szájvíz csak négy hétig is használtatik az előirás szerint, eltűnik a beteg foghús fehérsége és tetszősb rózsaszinűvé lesz.

Ép oly hasznosnak bizonyul be az Anatherin-szájvíz laza foganál, oly bajnál, melyben annyi scroyhulosus szokott szenvedni, szintúgy ha előrehaladott kornál a fog eltünése áll be.

Biztos szer az Anatherin-szájvíz könnyen vérző fogaknál. Ennek oka a fogedénykey gyengeségében áll. Ez esetben egy erős fogkefe is szükséges, miután ez a foghüst scorficálja, miáltal uj tevékenység áll be; **nagy palaczk 1 frt 40 kr., 1 közép 1 frt és kis palaczk ára 50 kr.**

Dr. POPP cs. kir. udv. fogorvos.

Növényi fogpora rövid használat után a fogakat vakitó fehérekké teszi, anélkül, hogy azok ártalmára volna. Ára dobozonkint 63 kr.

Anatherin fogpastája üvegszelenczékben 1 frt 22 krral, jónak bizonyult fogtisztitó szer.

Illatos fogpastája. Rövid használat után vakitó fehér fogak, a fogak (természetes és műfogak) ápolására és a fogfájás megszüntetésére darabja 35 kr.

Fog óloma igen gyakorlati s a legbiztosabb szer a lyukas fogak önölmozására. Ára dobozonkint 2 frt 10 kr.

A Dr. Popp orvosi növényszappan kitünő pipere szer a sömör, küteg, a májfolt és szeplő ellen, a tiszta üde arczbőr elömozditása és fenntartására, az atka, pörsenés, tisztátalan arczbőr kelések ellen.

A t. cz. közönség felkéretik világosan Popp csász. kir. udvari fogorvos-féle készitményeket kérni, s csak ez olyakat fogadni el, melyek saját védjegyemmel annak ellátva.

Kapható: **Kecskeméten** Molnár János, Katona Zsigmond és Machleid Alajos, **Nagy-Kőrösön** Tarkay K. és Medveczky S., **Szolnokon** Boár G. és Horánszky I., **Félegyházán** özv. Hoffer A., **Szentesen** Dósa B. és Várady L., **Majsán** Tarjai P., **Czegléden** Persay A., **Kis-Kőrösön** Gubás K., **Szabadszálláson** Martinovicz P., **Csongrádon** özv. Meister E., **Mező-Túron** özv. Somogyi G. gy. ögyszertáraikban. 85 (3—3)

DIETRICH és GOTTSCHLIG

osztr. csász. és magyar királyi udvari szállitók

BUDAPESTEN.

(Központi iroda és szállitási üzlet, **Váczi-utcza 18. szám**)

ajánlják a már beérkezett **közvetlen szállitásukat**

china-orosz téákban

(ez idei aratás) a legolcsóbb árakon

½ kilónként 2 frttól 10 frtig és feljebb.

JAMAICA-RUM

üvegekben (à 18/100 — 1 4/10 literesig) 30 krtól 4 forintig.

BRASILIAI-RUM

7/10 és 1 4/10 literes üvegekben; továbbá **franczia** és **hollandi likőrök, pezsgőborok,** finom **cognak** és **champagnei finom cognak**, angol téasütemény stb.

Ebbeli árjegyzékek, kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

A csász. és kir. udvari szállitók

DIETRICH és GOTTSCHLIG-féle

eredeti sósborszesz és só

Lee William találmányú, általános elismert gyógyszer.

Legjobb sikerrel használtatik: mindenféle gyulladásoknál, kivül vagy belül, fej, fül és fogfájdalmaknál, nyilt sebek, üszög, rákfenék, szélhüdések, gyuladt szemek, stb.-nél a continens és Angolország elsőrendű orvosi személyiségei által ezen gyógyszer mint biztos hathatósnak kiemeltetik és a már 16 év óta beérkező számtalan elismerő és köszönő levelek irodánkban megtekinthetők.

A só nélküli eredeti sósborszeszünket

ajánljuk különösen **fogtisztitó szerül**, mivel a beteges foghúst gyógyitja és a fogfényt előidézi; úgymint a hajidegek erősbitéséhez és a fejkorpa képződés megakadályozására. **Egy nagy üveg ára: 60 kr.**
„ kis „ „ 32 kr. 203 (6—5)

Ebből az elárúsitók előnyös engedményben részesülnek.

Eddig még fölül nem mulva.

MAAGER W.-féle 208 (12—3)

cs. kir. szabadalmazott valódi, tisztitott

CSUKAMÁJ-OLAJ

MAAGER WILHELM-től BÉCS-ben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgált és **könnyen emészthetőségénél** fogva gyermekeknek is különösen ajánlt és rendelt mint a legtisztább, legjobb, legtermészetesebb és elismert hathatós szer **mell- és tüdőbajok** ellen, úgy **görvély, hályog, daganat, börküteg, mirigybetegségek, gyengeségek,** stb. ellen **1 frtos palaczkokban** a gyári raktárban **Bécs, III. ker., Heumarkt 3.**, úgyszintén **osztrák-magyar birodalom**

valamennyi gyógyszertárai- és fűszerkereskedéseibe.

Valódi minőségben kapható **Kecskeméten: Molnár J., Katona Zs.** és **Machleid A.** gyógyszerész uraknál.

Dr. Mikolasch Kár.-féle spanyol **China-bor.** — Legjobb szer gyomorgyengeség, hideglelés, betegségek utáni elerőtlenedésnél. **Ára egy üveggel 1 frt 50 kr.**

Dr. Mikolasch Kár.-féle spanyol **China-vas-bor.** — Kitünő elismert szer oly betegségek ellen, melyek vérszegénység-, vagy rosz vértől erednek. **Ára egy üveggel 1 frt 50 kr.**

Dr. Mikolasch Kár.-féle spanyol **Pepsin-bor.** — Kitüntetett szer a rosz emésztés, lassú gyomormüködés és az arra alapuló betegségeknél. **Ára egy üveggel 1 forint 50 kr.**

Dr. Mikolasch Kár.-féle spanyol **Pepton-bor.** — Legbiztosabb szer a szerveket a gyomornak működése nélkül bőven táplálni. **Ára egy üveggel 1 frt 50 kr.**

Dr. Mikolasch Kár.-féle spanyol **Rhabarbara-bor.** — Legjobb szer gyomor- és bélhurut- és más betegségeknél. **Ára egy üveggel 1 frt 50 kr.**

Főraktár osztrák-magyar birodalom részére (Galiczia- és Bukovinával együtt):

MAAGER WILHELM-nél BÉCS, III. Heumarkt 3.

Nyomatott Kecskeméten, Tóth Lászlónál. 1884.